

Strienū streiks

Ēš Brumundalē i pamēškē, ligi darba vēitas, muni pavežē kombarē draugā. Anēi nuliekē tuoliau i Hamari truobū dažytē, vuo aš atsileidēs pradiejau ruošteis ēlgam darbū maratuonou.

Rytmetys pasētaikē viesuoks, bet nenosēmēniau. Kumet isikinkysio i darba junga, prakaits ožausēs pradies težietē, tad smertis nu sošalēma tēkrā ka negries.

Bet nieks neskubiejē mon i talka. Pradiējau keiksnuotē, i šonēis dēinas dietē sava padiejieji Juzi. Pamēslējau, kad uns vakar par sava ketorēsdēšimtēis metū jubiliejo pardaug ožbaliavuojē ēr šēndēin vem žaliuom putuom, negaliedams aple darba nie pamislytē.

Bet apsērēkau, pardaug gerā vertēnau sava draugieli. Uns nebova dūšēs žmuogos, ēš skūpoma nikuokē baliaus nekielē, diel dēdesnē pininga muni pardavē, kap sakont, be juokē sāžēnēs graužēma sava prieteli ont leda palēka.

Paskombēna tas biesa ēšnara ēr pasakē, kad sosērāda vertiesni darba pasiūlyma, tad sopratau, kad eso palēkts vēins pats pri malkū skaldyma mašinas darbouteis, nes bovēs mona puorininks šēndēin ēšdolkiejē i Lilehameri dēdesnē pininga kaltē. Kas mon belēka?.. Atsēdosau. Pasējotau kap pu tievū smertēis gēmēniū ēš gimtuosēs truobelēs ēšvaryts sēratelē.

Mēnks maluonoms plūktēis vikingū žemie, ēsēspraudos aikštelie tarp mēškās apaugusiu kalnū, je šalēp nier kēta žmuogaus. Da posē bieduos, je turi svekātas soktēis šēikt tēik greitiau nei apatēnē gērnaposē. Kou smarkiau darbounys, tou mitriau rēit laika tekinielis, vuo su kuožno nogaras sorēitēmo ēr ēštēisēmo i portmanelē ikrimt pu vēina kēta kruona. Par dēina, je darbounys kap žmuogos, vuo ne kap slinkis, tū piningieliū gali pristenietē net ligi tūkstontēs. Dieltuo nuors ēr palēkau be puorininka, nestuoviejau pēršta i nuosi isidūrēs, bubiū nerakiniejau ēr nekromsnuojau, dybavuojaus ož do...

Bet kad ē kap beprakaitoutumi, vēsū svieta piningū neoždērbsi. Be tuo, gyvenēma luogika yr negailestinga. Ana sāka, je aš pardaug apkrausio sava nogarkauli darbū našta, uns greitā nosēnešiuos ēr nebstavuos mona grakštoma lygi palaikytē, paskaržys strienuoms, kad pažeido anū teisē i puoilsī.

Vuo su strienuoms nepašpuosysi... Tuos špuosēj paskotēnēs.

Anuoms tik jouks sujimē, kumet aš unt miediū pjaustyklēs stala, sosēstongēnēs ēš paskotēniū spiekū, stēngiaus ožritintē drūkta eglēs lēimini.

Besijoukdamas strienas nusikielē, kētep sakont, pakeitē dēsluokacējēs vēita, ne čieso sostreikoudamas. Nuoriejau pradietē su anuom vestē derybas, bet nespiejau, – tēkros žaibs nosvėlēna kryžkauli, tad sorēkau nežmuonēško balso, kap kuoks laukinis, sava ronkuom nutrieškēis mamuta par medžiuoklē.

Tep ēr sostingau beklykdams... Priš akis stuojuos Norvegējės klasika, simbuolista Edvarda Munka paveikslielis „Klyksmos“.

„Dabar – amėn“, – pamėslėjau. – Doktorou prisišauktė piningū netorio, nes tas maluonoms par bronge kaštoun. Norvegou darbdaviou paskumbintė neimanuoma, nes telepuona saskaita ožmėršau papildytė. Ė kumetyna atgal parvežtė be vakara irgi nier kam. Nieks monės ėš tuo ožkampė nepajims, pakol kėtė trys mona kombariuokā, dėinā bėngontėis, nevažious pru šali nomėi.

Ta bieda – dar ne bieda... Stuoovo sosėrėitės i bėtėlė, steno pasiašaruodams, vuo ėe lyg tyčiuom lytos jieme krapnuotė. Anei kor ilystė, anei kor pasėkavuotė.

Šep ne tep nuslinkau ligi egliniū roustū malkas ėr, suopuliū varstuoms, atsėsiėdau unt pri pat mona pastorgalė guliejosė Žėlvėna patiuos somediejosė kūna strompa. Valondelė pasiediejos lyg ėr palėngviejė... Bet skausma nejotau tik tumet, kumet daile, lyg mėita irėjės, nekrotiedmas siediejau.

Kėik ėlgā žmuogos gal tep ėškirmietė nepakrosteliedams? Vuo ėe da lyg tyčiuoms, pūslė šlapoms pradiejė žemyn spaustė. Nosėgondau, sopratės, kad viel reks statiuoms stuotėis, juk nevarvinsio pėlva varvala palei kelniū rėita atsėsiėdės. Ta, grėiždams duntimis, kap kuoks didvyris, stuojaus i kuojės, atlėkau mažūji gamtini rėkalioka ligi gala ir viel tūpiaus atgal ont eglėnė rousta. Sava tūpėmuos ĩtompā šėik tėik lėngvėnau, pasėrėmdams i šiūpelė, katrou sėmdavau žiuogspėras ėš pu malkū pjuovėma ė skaldyma agregata.

Atsėsiėdės džiaugiaus, kad puosninkaujo, pusrytiū nejiesdmas, ta bėnt didilis gamtinis rekals neprėspaus. Tuokė rėkala tėkrā ka nebūčiau soģebiejės atlėktė be komplėkacėju...

Ož vėsus būtus ė nebūtus griekus pakūtavuodams – siediedams be darba, suopuliūs paskėndės, pradiejau ė pašalius aplinkou savi žvalgytėis.

Veizo veizo, ė šėrdės apsėdžiaugė, sožėnuojusi, kad aš gražiuo vėituo besiedous. Ėš dėšinies – aukšts kalns. Posiau noplėkės, posiau egliem ė berželės apžielės. Kor miediū ėr žuolies nematytėis, tən akminys atkėšė sava pėlkus kaplius ruodė. Barstytiū kūlis priš anus, kap žaislėnė mašinelė priš traktuorio pastatyta atruodė... Baisė nejaukė palėka i tou akminynā beveizontėis. Net duntys atšėpa ėr borna ėšdžiūva ėš peklėška nejaukoma...

Vuos paleidau fantazėjė laisvā pasėganytė pu erdvīū lonkas, tujaus pat skūra ožšāla ont vėsa kūna, vuo nuojauta pradiejė šnypštė tėisė i ausi, aiškindama monėi, kad pu akėmėrksnė laukuon ėš vešlė eglyna pradies līstė pėktū dvasiū polkā, katrėi sutrins mona gelontius kaulus i skysta kuošalėina.

Pati ronka pakėla žėgnuotėis. Bet neprėreikė kryžiaus žėnkla ont krūtėnės briežtė, dūšelė noramėna netikietā ėš brūzgynū ėšlindusiū avieliū mėtulieliū bonda. Aveliems pu kaklo

parēštē skombalēlē tep gražē brazdiejē, kad vēsas pēktas dvasēs ēšsēlakstē i pašalius kap būtom pablūdōsēs vietras genamas.

Avelēs ē Norvegijuo – avelēs – taikē padarelē. Tep ēr tēisas pati ronka anas pagluostytē. Bet avelēs tuolēi, vuo mona ronka če pat, pri strienū prērakinta. Pamēslējēs nepakēlnuosi. Tad gluostyma kuomanda ēš smagēnēnēs teka atšauktē.

Tou štruopo avelēs sogolē tēisē ont kēmēnuom apžielosē akmēnyna, ēr lytos, kap ožprašyts, liuovies porkštē. Vuo tamē dongaus pakraštē, kor turietom už jūras glaustēis Žemaitējē, praplyša debesū patēlā, saulelē pru tou plyši nuoselē kyšteliejē. Apsēramēnau ēr aš. Pradieju veizietēis i ontra kalna, katras dunksuojē monēi ēš kairiuosēs posēs ēsētāisēs.

Tas kalns mon pasētiemējē besous posiau nomēškis, nes bova daugiau lapuotēs negu spygliuotēs apaugēs. Uns nebova pardaug aukšts, miediū šakuoms apsēgaubēs strainavuojē. Beržū ēr epušiu lapelē sēdabro blēzgiedamē mērgoliava. Vuo paukštelē tarp tū miediū šakū pasēšvēlpaudamē tarposavie ruodavuojies... Tik ēlgiau pasēklausēs pajotau, kad kažkas ne tep... Žemaitējuo gēismininkā linksmiau ēr meluodīngiau pypčiuo, vuo če plunksnuotē liūdnieu sava meluodējēs toravuo... Gal anū natūra kētuokesnē? Gal anēi nemuok linksmē būtē? Vuo gal anēms monēs palēka gailo, dēltuo ē graudēnas, sēlpnās balselēs nuorvegēškā Žematējēs kalnus gēiduodamē?

Paukštieliū liūliuojems, vēsā praskydu... Strienū aštros vierēms kap so adatuom nuslinka kažkor tuolēj tuolēj. Nebsopratau, ar sāmuonē mona bova aptemusi, ar sapnos be laika ožklydēs, bet notēka tep, kad aiškē priš mona akis stuojuos gatvelē iš gimtēnēs bažnytkaimē. Patemē gatvelēs galē stypsuoje aptriošusi, senē bedažyta mona truobālē.

Aiške pamatiau i anuos sēina atsēkuolosē ēr dūsaunontē nuogne artēmā pažīstama mona muotrēška. Ēš anuos akiū parskaitiau, kad ana yr monēs baisē pasēēlgusi. Mitrē nogēniau ēš smagēnēnēs tou vaizdieli šalēn. Juk nomēi parvažioutē ēr sava muotrēška pagoustē tēkrā ka negaliesio, neso tēik daug piningū oždērbēs, kad galiečiau sproktē ēš užjūrē paatuostuogautē i mylēma bažnytkaimi.

Be tuo, stēngiaus tou vaizdieli kou greitiau ožmērštē, bijuojaus, kad mona mintys netyčiuom nenoliektom pas mona žouselē žmuonelē ēr neprasētartom anā, kap aš dabā če baisius suopulius kēnto, nu katrū nieks negal monēs ēšratavutē.

Besēgraudindams biški sosēkreipiau par sava aši, tad ēš naujē strienas notvēlkē digulys. Viel pargryžau i tēkruovē. Vuos akys neišspruoga ont kaktuos, becypont ēš skausma.

Duntis sokondēs, sosēstongēnau. Tou muomēnto lyg ēr atliega... Pakieliau akis i vēršo... Dongo viel ožtēmpē skystē debesū patēlā. Papūtē stipriesnis vies. Nesidarboujint pradijē kriestē drebulys. Atsēleidēs, neskobiedams barškēnau dontū lēkotēs ēr svajuoju aple klukšni

karštuos potras. Trumpam pavyka ožmērštē šalti, vuo diemesi nokreiptē kētor ēr tuokio būdo savi apgautē...

Bet toukart prēstuojuē kēta bieda, velnēškā ožsēnuoriejau kou nuors imestē i skrundi... Vuo vėsos pravēnts palēka traktuoriaus kabinuo ont siedenēs pasvēists...

Kap aš dabā ligi tuo gelžēis gabala norepežiuosio, kap ožriepliuosio anuo trepiems i vēršo pasijimtē sava šiuos dēinuos maista davēnē – šutintū makaruonū sluovikelē ēr saldē vondēns bambalē? Šiou muomēnto lēngviau atruodytom rusams i mienesi nuliektē negu mon ligi sava neožtarnautū pēitū nosēgautē...

Alkē kērmēna griaužams, maitēnaus sava seiliems, bet ēr tuos greitā pasēbēngē. Borna palēka sausa, kap ēšdžiuovinta jūras pota. Lēižuvis prēkepē pri guomorē, nebgalieju anuo atplieštē ēr, laukuon ēš bornuos ēškēšēs, praviedintē.

Ruodies, ka tujaus pat pridousio Pondēivou dūšē... Net ašaras jiemē sunktēis ēš apmauda, tēik nenuorieju svetēmuo žemēlie nosēbēngtē.

Gali kriuoctē kēik tik nuori, bet gyvenēms nikumet neskob tavēs pagoustē, par galvelē švelniau pagluostytē. Kartās uns tep ēš tavēs pasēčydēj, kad pasok ēinas ontrep ēr praded tavi lakintē vēsā ne i tou posē, i katrou nuorietumi važioutē. Tēp nutēka ēr monēi.

Kumet vēsēškā palaiduojau vilti aple monēs laukontē švēisesnē atēiti ēr pradiejau repetoutē atsēsveikēnēma so šiou ašarū pakalnē kalba, pamatiau, kap kelalio ēš atkalnēis žemyn leidas invalida vežēmelie besiedunti muotrēška. Tas vežimielis bova elektra varuoms, tad rēitiejē pats.

Vežēmelie sieduntiuoji muni ēšgousdēna. Ana minkštā kap gomēnē lielie, galva nonarēnusi, ronkas i šuonus atsvēidusi, knapsiejē. Atruodē kap šviežē būtom negyva.

Muni nejoukās apžiuojē klaiki baimē ēr pradiejē atsēleidusi, kap kuoks smauglys triuši, rytē so vēsās batās. Pajotau, kap atšāla pakaušis ēr ožkolnē. Tou muomēnto elektrinis vežimielis, neisēpaišēs i staigi puosūki, ruovies isibiegiejēs i pagriuovi ēr tēn apsēvertē.

Ka ēr kuoks baisos lēguons tou akimirksni bovau, neturieju savie tēik begiedēškas drousuos ēšlēktē abejingo ēr nenuēitē paveizietē, kas notēka tā nelaimingā muotrēškelē. Šep ne tep prēšlepsiejau ligi pat vežēmelē.

Nelaiminguoji guliejē ožsēmerkusi, žondo bova prēsēpluojusi pri ketvērtainēška akmēnēis. Ēš pu žonda plieties joudā rauduona kraujē pliekis... Ēšsēgondau, lyg būčiau smertiou tēisē i akis paveiziejēs. Gulintiuoji monēi pasēruodē esunti baisē panaši i mona muotrēška, katrou palēkau nomēi vākus augintē. Tas stebietēns panašoms privertē muni surizikoutē jimtēis fiziniū judesiū.

Kap tēkros kloika spjuoviau i sava radikulita ēr ēsētvieriau so nagās i vežēmelē šuona, nuoriedams karto so anou atkeltē ēr be gyvybēs žēnklū palēkosē muotrēška. Bet nespiejau nie

pirstelietė. Baisos skausmos parvierė mona pakauši... ėr atsėjungiau. Palėka tomsie, tomsie... Priš krėsdams i jouda doubė, nepamatiau ni kuokė tunelė so švėisuos blyksnės anuo galė.

Ka atsėpeikiejau, muni čiupinieję kažkuoki nematyta muotrėška, apsėdariusi ryškiuos spalvuos drabožio... Tuokius drabžius eso matės par televizurio serialūs aple gelbietuojus...

Galvuo mitrė sometiau, kad kažkas pamatė vedo so tou nelaiminga norvegė begulintius griuovie ėr pašaukė greitoję pagelba.

Vuo tuo mon tėkrā ka nereikiejė, juk dėrbau nelegalė, nebovau suocialnė apdrausts. Juokio būdo nenuoriejau apsėšvėistė, kap nepageidaujems ė neduors imigrants. Bet kavutėis neblėka kor... Turiejau atsėvertė pasauliou vėsa sava esybė. Tik neskubiejau tuo dėrbtė.

Medikė muni kalbėna ėr norvegėškā, ėr anglėškā, ėr vuokėškā... Bet aš nieka nesopratau. Truopėjau kuoki žuodieli rosėškā i ruokunda ispraustė, bet norvegė tuos kalbuos nesoprata.

Besėaiškėnont sėtuacėję, daktarelė timpteliejė muni ož petiū, nuoriedama atkeltė nu žemės, tou muomėnto kažkas trakšteliejė teis sobėnkaulio... Ėr ivyka stebuklos... Skausmos akėmuojo liuovies. Nogarkaulė slonkstielis, katras kielė baisi suopuli, sprūsteliejė atgal i sava vėita, tad viel palėkau sveks kap ėšnarstyts. Galiejau tvista šuoktė...

Tad, nieka nelaukėis, šuokaus i kuojės ėr aidā i mėska kavutėis nu nepageidaujema norvegū ciekaunoma. Tep ėr palėkau nesožėnuojės, a medikams pavyka atpumpoutė unt akmėnėis galva padiejosė muotrėškelė...

Palaukiau, pamiškie tupiedams, pakol nuvažiava greituosės pagelbas mašina. Soskaičiavau ligi tūkstantės ėr, ėšlindės ėš slaptavėitės, pargrīžau atgal pri malkū pjuovėma ėr skaldyma mašinas tėtė sāva pradieta darba.

Tou dėina mažā teoždėrbau, diel tuo anou ėrašiau i nuostuolingū ėr be nauduos praleistū dėinū sāraša. Vuo so strienuom stėngiaus bėndrautė kou pagarbiau, kad tuos dykounės viel neėškėrstom mon begiedėška špuosa.

Pu keturiū mienesiū stuos švėntė – pagaliaus važiousio nomėi žėimavuotė. Kap paukštis i šėltesnius kraštus partrauksio... Palepinsio sava muotrėška ėr sava strienas ėšskėrtėnio diemesio. Tas veiksmos vadinsės dėdėlė laimė.